

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de reprezentantul Serviciul Vamal al Republicii Moldova – Igor Talmazan

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Ciuntu către Serviciul Vamal al Republicii Moldova privind anularea actului administrativ

împotriva deciziei din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-228/24
NR. PIGD 2-22089510-01-3ra-05032024)*

Instanța de apel nu a furnizat o motivare adecvată și clară la toate argumentele și circumstanțele cauzei. Perioada de repaus se aplică salariaților care au lucrat efectiv în schimb

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani – C. Guzun
Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

12 martie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursul declarat de reprezentantul
Serviciul Vamal al Republicii Moldova – Igor Talmazan,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 iunie 2022, avocatul Alexandrina Ciobanu în interesele lui Sergiu Ciuntu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind anularea ordinului nr. 671-p din 28 martie 2022 „Cu privire la sancționarea lui Sergiu Ciuntu”.

2. În motivarea acțiunii a invocat că, Sergiu Ciuntu activează în cadrul Serviciului Vamal din anul 2002, în calitate de inspector principal, Post vamal Chișinău 1 (PVI, Industrială), Biroul Vamal Centru.

3. La 28 martie 2022 directorul Serviciului Vamal al Republicii Moldova - Igor Talmazan, a emis Ordinul nr. 671-p, prin care s-a dispus: Se aplică dlui Sergiu Ciuntu - inspector principal, Biroul Vamal Centru, sancțiunea disciplinară - muștrare aspră.

4. Notează că, cu Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022 reclamantul nu este de acord, îl consideră ca fiind emis contrar legislației în vigoare, urmând a fi anulat în totalitate, reieșind din următoarele argumente, Serviciul Vamal își întemeiază decizia potrivit următoarelor: „În data de 11 ianuarie 2022, prin raportul nr. 229 (înregistrat în cancelaria Serviciului Vamal cu nr. 781/11.01.2022), Biroul vamal Centru informează asupra lipsei de la serviciu a funcționarului Biroului vamal Centru, Sergiu Ciuntu. La subiect, conform raportului, potrivit graficului de serviciu al Biroului vamal Centru pentru luna decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a fost repartizat pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu în cadrul postului vamal Criuleni (PVIC, rutier), cu regim de lucru de 24 ore. Șeful postului vamal Criuleni (PVIC, rutier), Alexandru Sușcov, menționează că, la data de 30 decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a prezentat Certificatul de concediu medical Seria 01 № 4588926, conform căruia ultimul s-a aflat în concediu medical în perioada 14 decembrie 2021-28 decembrie 2021, inclusiv, cu mențiunea medicului de familie de a începe lucrul la data de 29 decembrie 2021. Cu toate acestea, inspectorul principal Sergiu Ciuntu nu a prezentat buletinul medical și nu s-a prezentat la serviciu în data de 29

decembrie 2021, după cum era prescris în certificatul medical prezentat, lipsind astfel de la serviciu în perioada 29 decembrie 2021-31 decembrie 2021. Reieșind din cele expuse, analiza materialelor anchetei de serviciu a elucidat faptul, că funcționarul vamal Sergiu Ciuntu, în pofida mențiunilor din Certificatul de concediu medical seria 01 nr. 4588926, nu s-a prezentat la serviciu la data indicată în certificat și nu a informat superiorii despre închiderea concediului medical, imediat, în ziua respectivă, prin ce a admis încălcarea prevederilor pct. 5 sbpct. (1) lit. a), b), c), pct. 14 lit. a), b) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016 și prevederile art. 13 lit. a), b), c), art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, ceea ce constituie o abatere disciplinară prevăzută de art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 302/2017”.

5. Menționează că, la emiterea ordinului de sancționare a lui Sergiu Ciuntu, Serviciu Vamal urma să trateze fiecare punct încălcat de Sergiu Ciuntu, or o motivare ambiguă asupra unor asemenea învinuiri nu constituie temei pentru sancționarea angajatului. Mai mult, prevederile codului administrativ vine să oblige autoritatea publică să ofere o motivare amplă asupra cazului, fapt nerealizat de Serviciul Vamal.

6. Însă, Serviciul Vamal a specificat doar ceva circumstanțe apoi o trimitere la ceva norme juridice care nu sunt în concordanță cu circumstanțele relatate. Serviciul Vamal a specificat faptul că Sergiu Ciuntu nu a venit la serviciu după încheierea concediului medical, precum că Sergiu Ciuntu a ignorat prescripțiile indicate în certificatul medical și nu în ultimul rând, Serviciul Vamal a specificat faptul că certificatul medical nu a fost prezentat imediat. Ordinul face trimitere și la art. 95 alin. (1) din Codul muncii, timpul de muncă reprezintă timpul pe care salariatul, în conformitate cu regulamentul intern al unității, cu contractul individual și cu cel colectiv de muncă, îl folosește pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă.

7. Notează că, Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022 este un act administrativ abuziv, or acesta este emis contrar prevederilor Codului administrativ, cât și a Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, urmând a fi anulat întru restabilirea echității față de Sergiu Ciuntu.

8. Astfel, în argumentarea motivelor anulării specifică că, potrivit graficului de serviciu al Biroului vamal Centru pentru luna decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a fost repartizat pentru serviciu în cadrul postului vamal Criuleni PVIC (14, 18, PVI), cu regim de lucru de 24 ore, tura nr. 4, urmând să activeze în data de 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28 inclusiv, cu

perioada de repaus respectivă. Începând cu data de 14 decembrie 2021 Sergiu Ciuntu s-a aflat în concediu medical, iar respectiv în dimineața zilei de 29 decembrie 2021 Sergiu Ciuntu s-a adresat medicului de familie întru investigarea stării de sănătate. Drept rezultat, medicul de familie a eliberat certificatul medical 1 nr. 4588926, în care s-a indicat durata concediului medical (de la 14 decembrie 2021 până la 28 decembrie 2021). Prin urmare, ziua de 28 decembrie 2021, era ultima zi de lucru din luna decembrie, potrivit graficului aprobat, fiind urmată de perioada de repaus.

9. Prin urmare, după cum a specificat și Serviciul Vamal (însă a omis a oferi o apreciere corectă), Sergiu Ciuntu potrivit legii cât și graficului de serviciu aprobat de directorul Serviciului Vamal - Igor Talmazan, avea dreptul de a beneficia de o perioadă de repaus (întrerupere în sensul art. 101 din Codul muncii). Sergiu Ciuntu era obligat să se prezinte la serviciu imediat finisării perioadei de repaus, dar nu la data de 29 decembrie 2021 după cum invocă Serviciul Vamal. Deci, invocarea faptului că Sergiu Ciuntu nu a venit la serviciu conform prescripției indicate în certificatul medical este absolut abuzivă, fiind identificat mai mult ca un motiv desenat de Serviciul Vamal.

10. Menționează că, în ciuda faptului că Sergiu Ciuntu avea drept absolut să nu se prezinte la serviciu în zilele invocate de Serviciul Vamal drept absență nemotivată de la serviciu, Sergiu Ciuntu a telefonat secția managementul personalului din cadrul Biroului Vamal Centru la nr. 022 53 59 80, informând în acest sens despre faptul că certificatul medical este închis și că din data de 29 decembrie 2021 este în drept să înceapă serviciul.

11. Totodată, Sergiu Ciuntu a informat că potrivit graficului de serviciu data de 29 decembrie 2021 este zi de repaus. Secția managementul personalului a comunicat că urmează să fie informat cu noul grafic de serviciu după care va ieși la serviciu. Suplimentar, la 30 decembrie 2021 (în ziua de repaus conform legii), Sergiu Ciuntu a prezentat certificatul medical. Respectiv tot atunci a făcut cunoștință cu graficul de serviciu pentru luna ianuarie 2022.

12. Conform graficului de serviciu pentru luna ianuarie 2022, Sergiu Ciuntu a fost repartizat primei ture lucrătoare. Activitatea acestuia începea cu data de 1 ianuarie 2022.

13. Reieșind din cele specificate identifică faptul că, Serviciul Vamal a oferit o apreciere total eronată a circumstanțelor încadrându-le drept abatere disciplinară din partea lui Sergiu Ciuntu. Ba mai mult, Serviciu Vamal deși stabilește individual că Sergiu Ciuntu în zilele de 29 decembrie 2021-31

decembrie 2021 se afla în repaus potrivit graficului de serviciu aprobat de directorul Serviciului Vamal Igor Talmazan, totuși califică drept abatere disciplinară.

14. Suplimentar la cele specificate menționează că, Serviciul Vamal descrie un fel de abatere disciplinară, iar în final califică și sancționează conform prevederilor legale care se referă la cu totul altă abatere disciplinară, care nu doar că nu a fost tratată în Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022, dar nici nu a fost realizată de către Sergiu Ciuntu.

15. Subliniază că, Autoritatea emitentă a exagerat cu aplicarea unei asemenea sancțiuni, or aceasta nu este proporțională cu scopul urmărit, mai mult, aceasta nu a oferit o apreciere de ce anume a aplicat o sancțiune atât de aspră, ori autoritatea publică pe lângă mustrare aspră ar fi putut aplica sancțiune sub formă de avertisment, mustrare. Iar un act administrativ defavorabil care nu poate atinge scopul urmărit de lege nu poate fi identificat drept un act care să producă efecte juridice, urmând a fi anulat în totalitate.

16. Menționează că, au fost și încălcări de procedură care au avut loc față de Sergiu Ciuntu, or momentul ședinței de investigare a cazului în privința sancționării lui Sergiu Ciuntu nu a fost adus la cunoștința participantului la procedura administrativă. Sergiu Ciuntu nu a fost citat despre ora, data și locul ședinței Comisiei de disciplină.

17. Prin urmare, odată cu astfel de încălcare procedurală, s-a admis încălcarea dreptului de a participa nemijlocit la ședința comisiei, de a demonstra nevinovăția precum și dreptul de a fi audiat, care este consfințit și la art 53 alin. (2) din Legea nr. 302/2017 cu privire la serviciul vamal.

18. Astfel, Sergiu Ciuntu avea dreptul să primească raportul privind ancheta de serviciu, eveniment care nu a fost realizat de către Comisia de disciplină. Mai mult, autoritatea emitentă (Serviciul Vamal) nu a respectat termenul de sancționare a funcționarului vamal Sergiu Ciuntu.

19. Rezumând cele menționate, termenul general în care urma a fi realizată procedura administrativă a expirat încă la 10 februarie 2022, ori din materialele care le deține Ciuntu Sergiu identifică faptul că o oarecare abatere disciplinară a fost constatată la data de 11 ianuarie 2022 (Raportul nr. 229), respectiv 30 de zile în care urma să fie aplicată sancțiunea disciplinară au expirat la data de 10 februarie 2022, însă, Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022, a fost emis înafara termenului de 30 de zile, înregistrând o întârziere de 46 zile.

20. La 18 aprilie 2022, Serviciul Vamal a recepționat cererea prealabilă cu privire la anularea Ordinului nr. 671-p din 28 martie 2022.

21. La 19 mai 2022, Serviciul Vamal a prelungit termenul de examinare a contestației cu încă 30 de zile din data expirării termenului inițial. Astfel, până la moment, Serviciul Vamal nu a oferit niciun răspuns asupra cererii prealabile.

22. În rezumat, o abatere disciplinară din partea lui Sergiu Ciuntu nu există, or nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare; încadrarea juridică oferită de Serviciul Vamal nu corespunde circumstanțelor; circumstanțele cauzei nu au fost elucidate corect de către Serviciul Vamal; actul administrativ - Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022 nu este motivat corespunzător Codului administrativ; sancțiunea disciplinară aplicată lui Sergiu Ciuntu nu este tratată și nici nu corespunde principiului proporționalității; procedura administrativă propriu-zisă este realizată cu încălcarea legii în vigoare.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

23. Prin hotărârea din 23 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Ciuntu împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind anularea actului administrativ, s-a admis. S-a anulat Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022 „Cu privire la sancționarea dlui S. Ciuntu”, ca ilegal.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

24. La 21 decembrie 2022, reprezentatul Serviciului Vamal al Republicii Moldova – Nicolae Vutcariov, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 23 noiembrie 2022 solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea intimatului împotriva Serviciului Vamal al republicii Moldova ca fiind neîntemeiată și nefondată.

25. La 21 aprilie 2023, reprezentantul Serviciul Vamal al Republicii Moldova – Igor Talmazan a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 23 noiembrie 2022 solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea intimatului împotriva Serviciului Vamal al republicii Moldova ca fiind neîntemeiată și nefondată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

26. Prin decizia din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel înaintată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 23 noiembrie 2022.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

27. La 29 februarie 2024, reprezentantul Serviciul Vamal al Republicii Moldova – Igor Talmazan a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 1 noiembrie 2023 cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea lui Sergiu Ciuntu față de Serviciul Vamal al Republicii Moldova să fie respinsă integral.

ARGUMENTELE RECURSULUI

28. În susținerea recursului recurentul a indicat că, primul argument care a stat la baza menținerii în vigoare a hotărârii contestate a servit faptul precum că Serviciul Vamal nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra încălcările comise de către Sergiu Ciuntu.

29. Astfel, menționează că, Serviciul Vamal a prezentat împreună cu referința dosarul administrativ care cuprinde 69 file în calitate de probe care demonstrează lipsa nemotivată de la locul de muncă a intimatului, prin urmare sunt nefondate argumentele instanței de apel aferente lipsei de probe ce demonstrează vinovăția lui Sergiu Ciuntu în comiterea abaterii disciplinare pentru care a fost sancționat.

30. Notează că, un alt argument invocat de instanța de apel este faptul precum că intimatul era obligat să se prezinte la locul de muncă după finisarea perioadei de repaus conform graficului de serviciu aprobat, pe care îl consideră la fel nefondat, or perioada de repaus se aplică salariaților care au lucrat efectiv în schimb. În speță, Sergiu Ciuntu aflându-se în concediu medical nu a lucrat efectiv și respectiv era obligat să se prezinte la locul de muncă la încheierea concediului medical pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, fapt neefectuat.

31. Subliniază că potrivit graficului de serviciu al Biroului vamal Centru pentru luna decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a fost repartizat pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu în cadrul postului vamal Criuleni (PVIC, rutier), cu regim de lucru de 24 ore. Șeful postului vamal Criuleni (PVIC, rutier), a comunicat că, la data de 30 decembrie 2021,

funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a prezentat Certificatul de concediu medical Seria 01 № 4588926, conform căruia ultimul s-a aflat în concediu medical în perioada 14 decembrie 2021-28 decembrie 2021, inclusiv, cu mențiunea medicului de familie de a începe lucrul la data de 29 decembrie 2021. Cu toate acestea, inspectorul principal Sergiu Ciuntu nu a prezentat buletinul medical și nu s-a prezentat la serviciu în data de 29 decembrie 2021, după cum era prescris în certificatul medical prezentat, lipsind astfel de la serviciu în perioada 29 decembrie 2021-31 decembrie 2021.

32. Reține că, potrivit alin. (1) art. 95 Codul muncii, timpul de muncă reprezintă timpul pe care salariatul, în conformitate cu regulamentul intern al unității, cu contractul individual și cu cel colectiv de muncă, îl folosește pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă. Prin urmare, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu, la primirea Certificatului de concediu medical Seria 01 № 4588926, cu mențiunea medicului de a începe lucru la data de 29 decembrie 2021, urma să informeze șeful postului vamal, în subordinea căruia se afla, precum și să se prezinte fie în cadrul postului vamal nominalizat, fie în cadrul Secției management personal al Biroului vamal Centru.

33. Astfel, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a ignorat prescripțiile Certificatului de concediu medical Seria 01 № 4588926 și nu s-a prezentat la serviciu până în data de 30 decembrie 2021, orele 15.00.

34. Reieșind din cele expuse, s-a constatat că funcționarul vamal Sergiu Ciuntu, în pofida mențiunilor din Certificatul de concediu medical Seria 01 № 4588926, nu s-a prezentat la serviciu la data indicată în certificat și nu a informat imediat superiorii despre închiderea concediului medical, în ziua respectivă, prin ce a admis încălcarea prevederilor pct. 5 alin. (1) lit. a), b), c), pct. 14 lit. a), b) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016 și prevederile art. 13 lit. a), b), c), art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, ceea ce constituie o abatere disciplinară prevăzută de art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 302/2017, circumstanțe ignorate de către instanța de apel la adoptarea deciziei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

36. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

37. Art. 245¹ din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

38. Art. 194 alin. (1) din Codul administrativ:

„În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

39. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

40. Art.101 alin. (6) Codul muncii prevede:

”(6) Durata întreruperii în muncă între schimburi nu poate fi mai mică decât durata dublă a timpului de muncă din schimbul precedent (inclusiv pauza pentru masă).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

41. Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la 2 ianuarie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele cauzei (f. d. 143).

42. Cererea de recurs a fost depusă la 29 februarie 2024. Astfel, că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

43. Studiind materialele dosarului, prin prisma normelor de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

44. Completul de judecată constată că acțiunea înaintată de reclamant are ca obiect anularea ordinului nr. 671-p din 28 martie 2022 „Cu privire la sancționarea lui Sergiu Ciuntu”.

45. Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 23 noiembrie 2022 a admis cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Ciuntu împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind anularea actului administrativ și anulat Ordinul nr. 671-p din 28 martie 2022 „Cu privire la sancționarea dlui S. Ciuntu”, ca ilegal

46. Prin decizia din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel înaintată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova. S-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 23 noiembrie 2022.

47. În motivarea soluției, instanța de apel a considerat că instanța de fond just a constatat că, acțiunea reclamantului este întemeiată, constatând cert că actul contestat contravine prevederilor legale.

48. Completul de judecată al Curții de Apel Chișinău a constatat că, ancheta de serviciu inițiată prin Ordinul Serviciului Vamal nr.44-0 din 16 februarie 2022, a fost desfășurată în conformitate cu prevederile legale, iar careva temeuri ce ar duce la nulitatea acesteia nu se atestă.

49. A notat că, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia că, învinuirile aduse intimatului Sergiu Ciuntu poartă un caracter general, iar angajatorul atât în cadrul anchetei de serviciu, precum și în cadrul ședințelor judecătorești în instanța de fond și în apel, a citat normele regulamentelor interne și normele legale, indicând că ele au fost ignorate de intimat, fără a indica clar ce încălcări anume a comis Sergiu Ciuntu, prin ce probe concludente și pertinente se confirmă fapta imputată și ce urmări au survenit în urma încălcării imputate, precum și legătura cauzală dintre acțiunile pretins ilegale și urmările survenite.

50. A reținut ca justă soluția instanței de fond că, în cadrul procedurii anchetei de serviciu în coraport cu intimatul nu a fost una echitabilă, încălcându-i-se garanțiile procedurale prevăzute de lege, printre care: 1) lipsa motivării suficiente a acțiunilor și/sau inacțiunilor reclamantului/intimat pentru care a fost sancționat; 2) imposibilitatea stabilirii în timp a posibilității de a se aplica sancțiuni disciplinare; 3) deciziile au fost luate în cazul său fără o apreciere corespunzătoare a probelor, iar argumentele invocate în apărarea sa nu au fost adecvat analizate.

51. A subliniat că, ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu este motivat, în special, angajatorul a omis să individualizeze fapta comisă de intimat, cât și să-și argumenteze soluția de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă anume de muștrare aspră.

52. A reținut ca fiind întemeiate argumentele instanței de fond și anume că, potrivit graficului de serviciu al Biroului vamal Centru pentru luna decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a fost repartizat pentru serviciu în cadrul postului vamal Criuleni PVIC (14, 18, PVI), cu regim de lucru de 24 ore, tura nr. 4, urmând să activeze în data de 04, 08, 12, 16, 20, 24, 28 inclusiv, cu perioada de repaus respectivă. Iar începând cu data de 14 decembrie 2021 până la data de 28 decembrie 2021, Sergiu Ciuntu s-a aflat în concediu medical. Prin urmare ziua de 28 decembrie 2021 era ultima zi de lucru din luna decembrie, potrivit graficului aprobat, fiind urmată de perioada de repaus.

53. Prin urmare a indicat că, Sergiu Ciuntu, potrivit legii și graficului de serviciu aprobat de directorul Serviciului Vamal, beneficia de o perioadă de repaus (întrerupere în sensul art. 101 din Codul muncii), fiind obligat să se prezinte la serviciu după finisarea perioadei de repaus și conform graficului, dar nu la data de 29 decembrie 2021, după cum invocă Serviciul Vamal.

54. Mai mult a indicat că, argumentul apelantului precum că, Sergiu Ciuntu nu a venit la serviciu conform prescripției indicate în certificatul medical este una absolut neîntemeiată. Or, reclamantul/intimat nu avea obligația să execute prescripțiile certificatului medical, deoarece medicul nu are de unde să cunoască programul de muncă al funcționarului vamal. Totodată menționând că, nu există acte normative care să impună funcționarului vamal conduita descrisă în ordinul contestat odată cu încheierea concediului medical: să se prezinte la serviciu în zilele de repaus și să prezinte angajatorului certificat de concediu medical ”imediat”, iar acest fapt se confirmă însăși prin răspunsul Direcției Control Juridic și Executare Silită din cadrul Serviciului Vamal nr.658 din 28 ianuarie 2022.

55. Totodată reținând prevederile art. 9 alin. (2) lit. g¹) din Codul muncii, a indicat că, termenul de 5 zile, specificat în norma respectivă, a fost respectat de către Sergiu Ciuntu - circumstanță confirmată de către autoritatea publică pârâtă/apelantă.

56. Astfel, Completul Curții de Apel Chișinău a reținut că fiind neîntemeiat argumentul apelantului Serviciul Vamal precum că, intimatul la primirea Certificatului de concediu medical Seria 01 № 4588926, cu mențiunea medicului de a începe lucru la data de 29 decembrie 2021, urma să informeze șeful postului vamal Alexandru Sușcov, în subordinea căruia se afla, precum și să se prezinte fie în cadrul postului vamal nominalizat, or însăși apelantul a stabilit că, reclamantul/intimat în zilele de 29 decembrie 2021-31 decembrie 2021 se afla în repaus potrivit graficului de serviciu aprobat de directorul Serviciului Vamal.

57. Instanța de apel mai constată, că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare a intimatului Sergiu Ciuntu nu a fost motivat, în special, angajatorul nu a raportat faptele presupus a fi abatere disciplinară la normele legale care au servit drept temei de constatare a abaterii disciplinare.

58. A concluzionat că, în actul administrativ contestat nu se motivează, în ce mod fapta descrisă reprezintă încălcare gravă și în ce măsură acțiunile imputate reclamantului urmează a fi încadrate în dispozițiile legale enumerate, iar descrierea faptelor și enumerarea normelor de drept nu poate fi apreciată ca o motivare corespunzătoare a actului de sancționare, care să corespundă principiului transparenței și comprehensibilității.

59. La fel, a menționat că, apelantul nu a motivat aplicarea sancțiunii conform testului de proporționalitate, or măsura luată trebuie să fie adecvată – să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului, și proporțională – să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.

60. Examinând cauza în raport de motivele de recurs, Completul de judecată ajunge la concluzia că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or aceasta prezintă deficiențe în motivare. Conform prevederilor art. 239 din Codul procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

61. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele

cauzei și probele prezentate, la caz instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de părți, în conformitate cu art. 373 alin.(5) din Codul de procedură civilă.

62. Analizând actele dosarului, care au stat la baza emiterii ordinului serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 671-p din 28 martie 2022 „Cu privire la sancționarea dlui Sergiu Ciuntu”, prin prisma motivelor de nelegalitate invocate de reclamant și prin prisma prevederilor Codului administrativ, Completul de judecată conchide că, decizia instanței de apel este rezultatul unei interpretări și aplicări eronate a dispozițiilor legale.

63. Potrivit materialele cauzei se reține că, Sergiu Ciuntu activează în cadrul Serviciului Vamal în calitate de inspector principal, Post vamal Chișinău 1 (PVI, Industrială), Biroul Vamal Centru.

64. La data de 11 ianuarie 2022, șeful postului vamal Criuleni a informat Biroul vamal Centru despre faptul lipsei de la serviciu a funcționarului Biroului vamal Centru, Sergiu Ciuntu și anume potrivit graficului de serviciu al Biroului vamal Centru pentru luna decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a fost repartizat pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu în cadrul postului vamal Criuleni (PVIC, rutier), cu regim de lucru de 24 ore. Șeful postului vamal Criuleni (PVIC, rutier), Alexandru Sușcov, menționează că, la data de 30 decembrie 2021, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu a prezentat Certificatul de concediu medical Seria 01 № 4588926, conform căruia ultimul s-a aflat în concediu medical în perioada 14 decembrie 2021-28 decembrie 2021, inclusiv, cu mențiunea medicului de familie de a începe lucrul la data de 29 decembrie 2021. Cu toate acestea, inspectorul principal Sergiu Ciuntu nu a prezentat buletinul medical și nu s-a prezentat la serviciu la data de 29 decembrie 2021, după cum era prescris în certificatul medical prezentat, lipsind astfel de la serviciu în perioada 29 decembrie 2021-31 decembrie 2021.

65. Potrivit raportului nr.1195 din 16 februarie 2022, Direcția Investigare și Supraveghere a Serviciului Vamal a solicitat inițierea unei anchete de serviciu în privința lui Sergiu Ciuntu. Iar prin ordinul directorului Serviciului Vamal nr.44-o din 16 februarie 2022, s-a dispus inițierea anchetei de serviciu.

66. În cadrul anchetei de serviciu Sergiu Ciuntu a depus explicații la data de 1 martie 2022, iar rezultatele anchetei de serviciu la data de 1 martie 2022 au fost transmise Comisiei disciplinare din cadrul Serviciului Vamal.

67. Potrivit procesului verbal al Comisiei de Disciplină din 2 martie 2022, rezultă că, ancheta de serviciu inițiată în baza ordinului SV nr.44-o din 16

februarie 2022, a fost reluată, tot la aceeași dată Comisia de Disciplină a examinat din nou materialele cauzei și a emis încheierea prin care a constatat că, Sergiu Ciuntu a admis încălcarea prevederilor pct. 5 sbpct. (1) lit. a), b), c), pct. 14 lit. a), b) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016 și prevederile art. 13 lit. a), b), c), art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, ceea ce constituie o abatere disciplinară prevăzută de art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 302/2017 și a propus aplicarea în privința intimatului a sancțiunii disciplinare - mustrare aspră.

68. Astfel, prin Ordinul directorului Serviciului Vamal nr. 671-p din 28 martie 2022 "Cu privire la sancționarea dlui S. Ciuntu", pentru încălcarea prevederilor pct. 5 sbpct. (1) lit. a), b), c), pct. 14 lit. a), b) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016 și prevederile art. 13 lit. a), b), c), art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, lui Ciuntu Sergiu, inspector principal Biroul Vamal Centru i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră.

69. Art.118 alin. (1) Cod administrative prevede că, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

70. Deci, motivarea actului administrativ reprezintă o cerință esențială în dreptul administrativ, care impune autorităților publice să explice rațiunile și temeiurile juridice sau factuale pe care se bazează actului. Asigură transparența în procesul decizional, permițând persoanei să înțeleagă cum și de ce s-a luat o anumită decizie, care sunt măsurile dispuse prin acesta precum și care au fost considerentele esențiale de fapt și de drept care au stat la baza luării respectivelor măsuri.

71. Instanța de apel examinând cauza nu a furnizat o argumentare suficientă în ceea ce vizează nemotivarea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare. Or acest ordin conține elementele esențiale ale motivării și anume, baza juridică, faptele relevante, raționamentul logic, proporționalitatea și echitatea, conținând o motivare foarte vastă, inclusiv fiind descrisă pretinsa faptă, arătate normele legale care au fost încălcate. Iar

eventualul dezacord cu concluziile din ordin poate justifica doar aprecierea acestuia ca fiind neîntemeiat și nicidecum ca nemotivat.

72. La fel instanța de apel a reținut că, începând cu data de 14 decembrie 2021 până la data de 28 decembrie 2021, Sergiu Ciuntu s-a aflat în concediu medical, ziua de 28 decembrie 2021 fiind ultima zi de lucru din luna decembrie, potrivit graficului aprobat, fiind urmată de perioada de repaus.

73. Totodată, potrivit Certificatului de concediu medical Seria 01 nr. 4588926, este mențiunea medicului de a începe lucru la data de 29 decembrie 2021.

74. Funcționarul vamal Sergiu Ciuntu ignorând prescripțiile Certificatului de concediu medical Seria 01 nr. 4588926 nu s-a prezentat la serviciu până în data de 30.12.2021, orele 15.00.

75. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul muncii, timpul de muncă reprezintă timpul pe care salariatul, în conformitate cu regulamentul intern al unității, cu contractul individual și cu cel colectiv de muncă, îl folosește pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă.

76. Potrivit art. 101 din Codul muncii (în vigoare la data emiterii actului administrativ), munca în schimburi, adică lucrul în 2, 3 sau 4 schimburi, se aplică în cazurile când durata procesului de producție depășește durata admisă a zilei de muncă, precum și în scopul utilizării mai eficiente a utilajului, sporirii volumului de producție sau de servicii. În condițiile muncii în schimburi, fiecare grup de salariați prestează munca în limitele programului stabilit. Programul muncii în schimburi se aprobă de angajator după consultarea reprezentanților salariaților, ținându-se cont de specificul muncii. Munca în decursul a două schimburi succesive este interzisă. Programul muncii în schimburi se aduce la cunoștința salariaților cu cel puțin o lună înainte de punerea lui în aplicare. Durata întreruperii în muncă între schimburi nu poate fi mai mică decât durata dublă a timpului de muncă din schimbul precedent (inclusiv pauza pentru masă).

77. Prin urmare, reieșind din prevederile sus menționate se reține că, perioada de repaus se aplică salariaților care au lucrat **efectiv** în schimb.

78. Iar în speță, intimatul Sergiu Ciuntu aflându-se în concediu medical nu a lucrat efectiv și respectiv era obligat să se prezinte la locul de muncă la încheierea concediului medical pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, fapt neefectuat.

79. Astfel, Sergiu Ciuntu, la primirea Certificatului de concediu medical Seria 01 nr. 4588926, cu mențiunea medicului de a începe lucru la data de 29 decembrie 2021, urma să informeze șeful postului vamal, în subordinea căruia se afla, precum și să se prezinte fizic la serviciu, adică fie în cadrul postului vamal nominalizat, fie în cadrul Secției management personal al Biroului vamal Centru.

80. În esență, instanța de apel nu a dat un răspuns cu referire la aplicabilitatea în cauză a prevederilor art. 101 din Codul muncii.

81. Față de considerentele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că soluția adoptată de către instanța de apel nu este suficient de motivată.

82. Deci, la rejudecare instanța de apel urmează să analizeze circumstanțele care au stat la baza emiterii ordinului nr. 671-p din 28 martie 2022 „Cu privire la sancționarea dlui Sergiu Ciuntu”.

83. Or, în lipsa unei motivări clare, există incertitudini în ceea ce privește raționamentul instanței și modul în care a fost aplicată legea materială la caz.

84. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

85. Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește.

86. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

87. Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente

pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

88. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa. Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurenteii, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

89. În concluzie, în cazul analizat, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

90. Or, instanța de recurs, în limitele recursului nu poate analiza motivele invocate în recurs, aceste aspecte urmând a fi apreciate de instanța de apel la examinarea cauzei în fond.

91. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele importante și probele administrate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al participanților la proces la un proces echitabil.

92. Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de reprezentantul Serviciul Vamal al Republicii Moldova – Igor Talmazan.

Casează integral decizia din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea

de chemare în judecată depusă de Sergiu Ciuntu împotriva Serviciul Vamal al Republicii Moldova privind anularea actului administrativ

Transmite cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc